

PRAVNI POLOŽAJ OSNOVNE ŠKOLE KAO JAVNE USTANOVE

Chadjim, Đurđica

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic in Pozega / Veleučilište u Požegi**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:112:943639>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-08-16**

VELEUČILIŠTE U POŽEGI
STUDIA SUPERIORA POSEGANA

Repository / Repozitorij:

[Repository of Polytechnic in Pozega - Polytechnic in Pozega Graduate Thesis Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

VELEUČILIŠTE U POŽEGI

STUDENT: ĐURĐICA CHADJIM, JMBAG: 0253050436

PRAVNI POLOŽAJ OSNOVNE ŠKOLE KAO JAVNE USTANOVE

ZAVRŠNI RAD

Požega, 2022. godine.

VELEUČILIŠTE U POŽEGI

DRUŠTVENI ODJEL

PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ UPRAVNI STUDIJ

**PRAVNI POLOŽAJ OSNOVNE ŠKOLE KAO
JAVNE USTANOVE**

ZAVRŠNI RAD

IZ KOLEGIJA UPRAVNO PRAVO – OPĆI DIO I

MENTOR: dr.sc. Antun Marinac, prof.v.š.

STUDENT: Đurđica Chadjim

JMBAG studenta: 0253050436

Požega, 2022. godine

SAŽETAK:

U radu se analizira pravni položaj osnovne škole kao javne ustanove. Pri tome se najprije polazi od općenitih definicija ustanova i javnih ustanova. Na temelju proučavanja općih zakona i posebnih propisa koji se odnose na osnovne škole opisuje se način osnivanja škole, tijela upravljanja, korisnici usluga, javne ovlasti, vrste nadzora i financiranje rada škole. Na kraju rada nalazi se praktični primjer prikaza „Osnovne škole Grigora Viteza Poljana“ kao konkretne osnovnoškolske javne ustanove.

Ključne riječi: ustanova, javna ustanova, osnovna škola, javne ovlasti

ABSTRACT:

The paper analyses the legal position of the primary school as a public institution. The starting point is the general definitions of institutions and public institutions. Based on the study of general laws and special regulations related to primary schools, the manner of establishing a school, governing bodies, service users, public authorities, types of supervision and financing of school work are described. At the end of the paper, there is a practical example of the presentation of „Osnovna škola Grigora Viteza Poljana” as a specific elementary school public institution.

Key words: institution, public institution, primary school, public authority

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. USTANOVE U HRVATSKOM ZAKONODAVSTVU	2
2.1. Pravni režim ustanova	3
2.2. Posebni pravni status javnih ustanova	5
2.3. Načela za obavljanje djelatnosti ustanova	6
3. SUSTAV OSNOVOG ŠKOLSTVA I USTROJBENI OBLICI	8
4. PRAVNI POLOŽAJ OSNOVNE ŠKOLE KAO JAVNE USTANOVE	11
4.1. Osnivanje i prestanak rada osnovne škole	11
4.2. Tijela upravljanja i rukovođenja osnovnom školom	12
4.3. Stručna tijela i djelatnici u osnovnoj školi.....	12
4.4. Korisnici usluga.....	13
4.5. Javne ovlasti osnovnih škola	14
4.6. Nadzor u osnovnim školama	15
4.7. Financiranje osnovnih škola	16
5. OSNOVNA ŠKOLA GRIGORA VITEZA POLJANA	18
5.1. Ustrojstvo Škole	18
5.1.1. Školski odbor Škole	19
5.1.2. Ravnatelj Škole	20
5.1.3. Stručna tijela Škole.....	22
5.1.4. Tajnik Škole	22
5.2. Opći akti Škole	23
5.3. Javne ovlasti Škole	24
5.4. Financiranje Škole	24
5.5. Javnost rada	26
6. ZAKLJUČAK	27
7. LITERATURA	29
8. POPIS SLIKA I TABLICA	31

1. UVOD

U ovom završnom rada analizirat će se pravni položaj osnovne škole kao javne ustanove.

Cilj rada je pojasniti pravni položaj osnovne škole kao javne ustanove u djelatnosti osnovnog odgoja i obrazovanja.

Rad je podijeljen na nekoliko cjelina, kako bi se što detaljnije obradila zadana tema.

U skladu s tim, nakon uvoda u drugom dijelu rada polaziti će se od pojmovnog određenja ustanova i javnih ustanova te razlikovanje tih pojmova.

Potom će se analizirati poseban pravni status javnih ustanova i načela za obavljanje djelatnosti ustanova.

Sljedeći dio rada bavit će se općenitim prikazom sustava i ustrojbenih oblika u djelatnosti osnovnog školstva u Republici Hrvatskoj, iz razloga što je to primarna djelatnost osnovnih škola.

Sama tema je zanimljiva jer osnovna škola predstavlja instituciju u sustavu odgoja i obrazovanja koja djeci pruža temeljna znanja neophodna za život i daljnje školovanje. Sustav osnovnog školstva veoma je složen, reguliran je nizom zakona, posebnih propisa i pravilnika. U tom sustavu, osnovna škola je javna ustanova, odnosno pravna osoba koja se osniva za trajno obavljanje djelatnosti osnovnog odgoja i obrazovanja te je zakonski određeno da se ta djelatnost obavlja kao javna služba. Naime, javne službe čine treći konstitutivni element javne uprave koje pružaju svoje usluge kroz javne ustanove.

U četvrtom dijelu rada pojasnit će se postupak osnivanja i prestanak rada škole. Nadalje, na općenit način biti će opisana tijela upravljanja i rukovođenja, stručna tijela i korisnici usluga. Predstaviti će se javne ovlasti osnovnih škola, vrste nadzora koje se provode u osnovnim školama te izvori financiranja bez kojih rad osnovnih škola ne bi bio moguć.

Praktični dio rada započet će prikazom Osnovne škole Grigora Viteza Poljana (dalje u tekstu: Škola) kao odgojno-obrazovne javne ustanove koja djelatnost osnovnog odgoja i obrazovanja obavlja kao javnu službu. U ovom poglavlju biti će riječi o upisu Škole u sudski registar ustanova. Nadalje, uslijedit će detaljnija razrada ustrojstva Škole, djelokrug rada školskog odbora, ravnatelja, stručnih tijela i tajnika. Nakon toga će se prići opisu općih akata i javnih ovlasti na temelju kojih škola obavlja poslove. Na kraju će biti prikazan način financiranja Škole, odnosno iz kojih se sve izvora osiguravaju sredstva za njen rad.

Na samom kraju rada predočit će se zaključna razmatranja vezana za zadanu temu.

2. USTANOVE U HRVATSKOM ZAKONODAVSTVU

Pravni režim ustanova u hrvatskom zakonodavstvu uređen je Zakonom o ustanovama (NN 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19) te nizom posebnih zakona. Zakon o ustanovama predstavlja temeljni zakon (*lex generalis*), njime se na opći način regulira osnivanje i djelovanje ustanova bez obzira na djelatnost koju obavljaju. Sadrži i posebne odredbe kojima je uređen pravni status javnih ustanova. Posebnim zakonima (*lex specialis*) uređeno je ustrojstvo i funkcioniranje ustanova u pojedinim djelatnostima (naprimjer, djelatnostima odgoja, obrazovanja, znanosti, zdravstva, kulture...). Odredbe posebnih zakona i drugih propisa kojima se reguliraju pojedine djelatnosti imaju prvenstvo u primjeni, u odnosu na opći propis, odnosno Zakon o ustanovama. Dakle, za ona pitanja koja nisu regulirana posebnim propisima primjenjuju se norme općeg propisa.

Zakonu o ustanovama (NN 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19) sadrži pojmove „ustanova“ i „javna ustanova“. Zakonski su ustanove definirane kao pravne osobe koje se osnivaju za trajno obavljanje djelatnosti od javnog interesa sukladno posebnim zakonima. Javne ustanove su isto pravne osobe koje se osnivaju za trajno obavljanje djelatnosti ili dijela djelatnosti koje obavljaju, s tim da je zakonom određeno da se te djelatnosti obavljaju kao javna služba. Dakle, kod javnih ustanova bitan je sadržaj određene djelatnosti koja se obavlja kao javna služba. Javne ustanove se mogu osnovati i za obavljanje djelatnosti ili dijela djelatnosti koje nisu određene kao javna služba, ali uz uvjet da se one obavljaju na način i pod uvjetima koji su propisani za javnu službu.

Borković (2002) definira ustanovu kao instituciju koja ima dva izraza, sadržajni i organizacijski. Prema njemu, sadržajni (funkcionalni) izraz pokazuje ukupnost djelatnosti koje ustanova ostvaruje preko ustrojenog organizacijskog oblika, dok organizacijski (ustrojbeni) izraz ustanove se očituje u organizacijskom obliku koji se formira za ostvarivanje sadržaja funkcije radi koje se ustanova osniva. Isto tako Borković veže pojam javne ustanove s pojmom javne službe, a pri tome za podlogu uzima jednako i formalni i materijalni pojam javne službe. Primjeri organizacijskih oblika javnih ustanova su vrtići, škole, bolnice, kazališta, sveučilišta, fakulteti, zavodi, agencije, dok po sadržajnom izrazu to su djelatnosti odgoja i obrazovanja, zdravstva, kulture, znanosti i druge.

Pojam javne ustanove na temelju formalnog pojma javne službe zastupao je dr. Ivo Krbek, prema njemu: „za pojam javne ustanove odlučan je formalni moment javne službe,

odnosno sama ustanova mora imati značaj javnopravnog tijela – samostalna ustanova ili je ona samo instrument nekog javnog tijela – nesamostalna ustanova“ (Krbek, 1960: 41).

Konkretan primjer određenja organizacijskih oblika javnih ustanova pronalazi se u Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (u daljnjem tekstu: ZOOOSŠ) kojim je izričito određeno da su osnovne i srednje škole te učenički domovi javne ustanove koje obavljaju djelatnost odgoja i obrazovanja, a svoju djelatnost obavljaju kao javnu službu (ZOOOSŠ, NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 16/12, 86/12, 94/13, 152/14, 7/17, 68/18, 98/19, 64/20, članak 1. – 3.).

Ivanda (2008) u svojoj knjizi piše o razlikovanju ustanova na institucije javnog i privatnog prava, ovisno o tome tko je osnivač. Prema njemu, ukoliko se kao osnivač ustanove pojavljuje javnopravno tijelo (Republika Hrvatska, županija, grad ili općina) tada se govori o ustanovama kao institucijama javnog prava. Ukoliko pak ustanovu osniva pravna ili fizička domaća ili strana osoba, dakle subjekti privatnog prava, u tom slučaju govori se o ustanovama kao institucijama privatnog prava.

2.1. Pravni režim ustanova

Ustanove su definirane kao pravne osobe koje se osnivaju za trajno obavljanje određenih djelatnosti, a kojima nije namjera stjecanje dobiti već zadovoljenje javnog interesa. Osnivaju se za obavljanje djelatnosti odgoja, obrazovanja, znanosti, kulture, informiranja, športa, tjelesne kulture, skrbi o djeci, zdravstva, socijalne skrbi, skrbi o invalidima, zaštite prirode, zaštita voda i u drugim djelatnostima, ako se ne obavljaju radi stjecanja dobiti. Bitna obilježja karakteristična za ustanove su:

1. „pravna osobnost – ustanove su pravne osobe, u pravnom prometu stječu prava i preuzimaju obveze; mogu biti vlasnikom pokretnih i nepokretnih stvari; mogu biti stranke u postupcima pred državnim tijelima, sudovima, tijelima s javnim ovlastima; pravnu osobnost stječu upisom, a gube brisanjem iz sudskog registra,
2. trajno obavljanje djelatnosti – osnivaju se za trajno, neprekidno obavljanje djelatnosti,
3. obavljanje određenih djelatnosti – svrha osnivanja je obavljanje određenih djelatnosti (tzv. društvenih djelatnosti) od javnog interesa,
4. nemerkantilnost – ne osnivaju se s ciljem ostvarivanja dobiti, a u slučaju da ostvare dobit ona se mora upotrijebiti za obavljanje djelatnosti“ (Borković, 2002: 21).

Zakon o ustanovama kao generalni propis, na općenit način regulira pravni režim ustanova i javnih ustanova, bez obzira na prirodu djelatnosti koju one obavljaju. Navedeni

Zakon sadržava odredbe kojima su razrađena pitanja vezana za: osnivanje ustanove, naziv i sjedište ustanove, djelatnost ustanove, tijela i ustrojstvo ustanove, opće akte, imovinu i odgovornost za obveze, javnost rada, nadzor nad radom, statusne promjene, udruživanje, prestanak ustanove, upis u sudski registar te prekršajne odredbe (Zakon o ustanovama, NN 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19, članak 12. – 77.). Ustrojstvo i djelovanje javnih ustanova u pojedinim djelatnostima, kako je već prethodno bilo rečeno, uređuje se posebnim zakonima.

Osnivači ustanova mogu biti domaće i strane fizičke i pravne osobe, uz uvjet da za obavljanje određene djelatnosti nije zakonski drugačije određeno. Osnivanje ustanove i javne ustanove uvjetovano je donošenjem akta o osnivanju (konstitutivni akt). Osnivački akti imaju različite nazive, ovisno o tome tko su osnivači:

- „zakon – ako je osnivač Republika Hrvatska,
- uredba – ukoliko je osnivač Vlada Republike Hrvatske,
- rješenje – kada je osnivač ministarstvo,
- odluka predstavničkog tijela – ako je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- sporazum – ukoliko su osnivači dvije ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- odluka o osnivanju – kada su osnivači druge pravne i fizičke osobe,
- ugovor o osnivanju – ako su osnivači više pravnih i fizičkih osoba, uključujući Republiku Hrvatsku te jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave“ (Bakota i Romić, 2013: 167).

„Djelatnost ustanove određena je aktom o osnivanju, kojim su detaljnije uređena pitanja vezana za osnivanje i djelovanje ustanove, a na temelju kojeg se obavlja upis u sudski registar ustanova. Za početak rada, osim obveznog upisa u sudski registar, ustanova mora od nadležnog tijela državne uprave, tijela lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave ili pravne osobe s javnim ovlastima, pribaviti konačno rješenje kojim je utvrđeno da su ispunjeni svi tehnički, ekološki, zdravstveni i drugi uvjeti propisani za obavljanje te djelatnosti“ (Ivanda, 2009: 62).

„Obveza svake ustanove je donošenje statuta, temeljnog akta, kojim se pobliže uređuje unutarnje ustrojstvo, ovlasti, način odlučivanja i druga pitanja važna za obavljanje djelatnosti i poslovanje ustanove“ (Antić, 2014: 41).

Tijela upravljanja i rukovođenja ustanovom definiraju se u statut ustanove, sukladno Zakonu o ustanovama i aktom o osnivanju, a to su: upravno vijeće ili drugo kolegijalno tijelo,

ravnatelj, stručni voditelj, stručno vijeće i druga nadzorna, stručna i savjetodavna tijela (Zakon o ustanovama, NN 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19, članak 34. – 52.).

„Proizlazi kako javna ustanova na temelju zakonskih odredbi može obavljati poslove državne uprave, odnosno poslove iz samoupravnog djelokruga jedinica lokalne i područne /regionalne samouprave. To znači „kako javne ustanove svoje poslove obavljaju na temelju upravnih akata koje donose kao nositelj javnih ovlasti, a oni će po svojoj pravnoj snazi biti izjednačeni s aktima državne uprave, odnosno lokalne i područne /regionalne samouprave“ (Marinac, Vulić, Uršić, 2020: 374).

2.2. Posebni pravni status javnih ustanova

Pojam javne ustanove, za razliku od ustanove, u uskoj je vezi s pojmom javne službe. Ovu konstataciju potvrđuje Ivanda, navodeći „Kad je posebnim zakonom propisano da se određena djelatnost obavlja kao javna služba, za tu se djelatnost obvezno osniva javna ustanova (primjerice, u predškolskom odgoju, osnovnom i srednjem obrazovanju, zdravstvenoj djelatnosti, zaštiti prirode). Zakon o ustanovama daje mogućnost osnivanja ustanove i za obavljanje djelatnosti ili dijela djelatnosti koja nije određena kao javna služba, ako se one obavljaju na način i pod uvjetima koji su propisani za javnu službu“ (Ivanda, 2009: 56).

Ivanda zaključuje da su javne ustanove: „samo podvrsta ustanova koje imaju, zbog svog karaktera javnosti, diferencijalni pravni režim, različit od onog što vrijedi za ustanove koje nemaju karakter javnosti.“ Prema njemu diferencijalni pravni režim, odnosno razlika između javnih ustanova i ustanova ogleda se u sljedećem:

- „javne ustanove se osnivaju radi obavljanja djelatnosti za koje je određeno da se obavljaju kao javna služba,
- osnivači javnih ustanova, u pravilu su javnopravna tijela,
- podjeljivanju javnih ovlasti javnim ustanovama,
- javne ustanove podvrgnute su strožem nadzoru,
- javne ustanove, u postupcima koje vode moraju primjenjivati Zakon o općem upravnom postupku“ (Ivanda, 2008: 22 – 23).

Zbog specifičnih djelatnosti kojima se ustanove bave u Zakonu o ustanovama nalaze se posebne odredbe koje se odnose samo na javne ustanove: tko su osnivači, prethodna ocjena akata o osnivanju, povjeravanje javnih ovlasti te javnost rada.

Zakonom o ustanovama određeno je da osnivači javnih ustanova mogu biti:

- „Republika Hrvatska,

- jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dvije ili više njih u okviru svog samoupravnog djelokruga,
- druge fizičke ili pravne osobe, ako je to izričito posebnim zakonom dopušteno,
- jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i fizička i pravna osoba ako to nije u suprotnosti sa zakonom“ (Zakon o ustanovama, NN 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19, članak 7.).

Dužnost je osnivača javne ustanove, prije njena osnivanja, zatražiti prethodnu ocjenu sukladnosti akta o osnivanju sa zakonom od nadležnog tijela državne uprave. Nadalje, javnim ustanovama povjeravaju se određene javne ovlasti u obavljanu određenih poslova državne uprave i poslova iz samoupravnog djelokruga jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Ovdje treba naglasiti da se javne ovlasti za obavljanje određenih poslova mogu prenijeti samo zakonom i na temelju zakona donesenom odlukom predstavničkog tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Javna ustanova može djelovati i kroz jednu ili više podružnica. Podružnica je ustrojbeno jedinica ustanove bez pravne osobnosti, određena je statutom ili aktom o osnivanju, a upis u sudski registar obavlja ustanova. Obavlja dio djelatnosti ustanove i sudjeluje u pravnom prometu, ali prava i obveze stječe ustanova. Djeluje pod nazivom ustanove i svojim nazivom, a isto tako mora navesti svoje sjedište i sjedište ustanove (Zakon o ustanovama, NN 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19, članak 8. - 10.).

2.3. Načela za obavljanje djelatnosti ustanova

Djelovanje javnih ustanova podvrgava se određenim načelima koja vrijede za njeno djelovanje. Borković u svojoj knjizi govori, da su ta načela predmet teorijskih rasprava, ali je važno da su svoj posebni izraz našla u zakonodavnim tekstovima, te uočava da brojna načela koja vrijede za javne ustanove odnosno javnu službu, također vrijede i kao načela za djelovanje ustanova, ali i da postoji određena razlika u pravnom režimu javnih ustanova od onoga koji vrijedi za ustanove koje nemaju karakter javnosti. Riječ je o sljedećim načelima:

- „Načelo samostalnosti znači da ustanova svoju djelatnost obavlja samostalno, a ograničavanje te samostalnosti moguće je jedino na temelju zakona.
- Načelo zakonitosti određuje da je ustanova samostalna u obavljanju svoje djelatnosti, uz uvjet da svoju djelatnost obavlja na način i pod uvjetima utvrđenim zakonom, propisima, statutom, općim aktima i pravilima struke.

- Načelo kontinuiteta (trajnosti) znači da se ustanova osniva za trajno, neprekidno, kontinuirano obavljanje djelatnosti od javnog interesa (naprimjer, zdravstvena zaštita, obvezno osnovno školovanje).
- Načelo dužnosti pružanja usluga predstavlja obvezu ustanove u pružanju usluga iz djelatnosti za koju je osnovana, neovisno o tome mora li se korisnik koristiti uslugama ustanove (naprimjer, kod osnovnog obrazovanja) i neovisno o tome da li je pružanje usluga besplatno ili nije).
- Načelo jednakosti korisnika usluge podrazumijeva da je ustanova svakoj osobi dužna pružiti pod jednakim uvjetima jednake usluge (naprimjer, upis na fakultete imaju svi kandidati pod jednakim uvjetima).
- Načelo javnosti znači da je rad ustanove javan, te da o svom radu mora pravodobno i istinito izvještavati javnost, osobito o uslugama koje pruža, načinu pružanja usluga, rezultatima rada i drugo.
- Načelo nemarkantilnosti (neprofitabilnosti) naglašava da djelatnost ustanove nije usmjerena na stjecanje dobiti, već potrebe pružanja usluga svim građanima pod jednakim uvjetima. Ovdje još treba naglasiti, da ne postoji zabrana da ustanova u svom djelovanju ostvari dobit, no međutim u slučaju da ostvari dobit na ustanovu se primjenjuju propisi koji vrijede za trgovačka društva“ (Borković, 2002: 19. – 21.).

3. SUSTAV OSNOVOG ŠKOLSTVA I USTROJBENI OBLICI

Djelatnost osnovnog odgoja i obrazovanja od posebnog je društvenog interesa za Republiku Hrvatsku i obavljaju ju osnovne škole. Prema pojmovniku Državnog pedagoškog standarda za osnovnoškolski sustav odgoja i obrazovanja (NN 63/08, 90/10, članak 2.): „osnovna škola predstavlja odgojno-obrazovnu ustanovu u kojoj se provodi službeni odgoj i obrazovanje, a ima najmanje po jedan razredni odjel od I. do VIII. razreda.“

U skladu s Ustavom, obvezno osnovno školovanje u Republici Hrvatskoj je besplatno (Ustav RH, NN 85/10, 05/14, članak 66.). Obvezno osnovno školovanje započinje upisom u prvi razred osnovne škole i traje najmanje osam godina (osam razreda). Obvezno je za svu djecu, odnosno učenike te u pravilu traje od 6. do 15. godine života, a iznimno za učenike s višestrukim teškoćama u razvoju do 21. godina života. Osnovno obrazovanje u Republici Hrvatskoj obuhvaća:

- redovno (obvezno),
- umjetničko (glazbeno i plesno) i
- obrazovanje odraslih (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2022, url).

U sustavu osnovnog obrazovanja pored obveznog obrazovanja postoji mogućnost i paralelnog osnovnog umjetničkog obrazovanja, glazbenog ili plesnog. Osnovno glazbeno obrazovanje u pravilu traje šest godina, a plesno četiri godine. Primjerice, učenici Osnovne škole braće Radića Pakrac paralelno mogu biti upisani i pohađati osnovno glazbeno obrazovanje u Osnovnoj glazbenoj školi Pakrac.

Osobe starije od 15. godina života, koje iz nekih razloga nisu završile obvezno osnovno obrazovanje, imaju mogućnost uključivanja u program osnovnog obrazovanja za odrasle (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2022, url).

Osnovnoškolski odgoj i obrazovanje omogućava stjecanje temeljnoga općeg obrazovanja. Odgoj i obrazovanje u školskim ustanovama ima sljedeće ciljeve:

- „osigurati sustavan način poučavanja učenika, poticati i unaprjeđivati njihov intelektualni, tjelesni, društveni, estetski, moralni i duhovni razvoj u skladu s njihovim sposobnostima i sklonostima,
- razvijati učenicima svijest o nacionalnoj pripadnosti, očuvanju povijesno-kulturne baštine i nacionalnog identiteta,
- odgajati i obrazovati učenike u skladu s općim kulturnim i civilizacijskim vrijednostima, ljudskim pravima te pravima djece, osposobiti za življenje u

multikulturalnom svijetu, za poštivanje različitosti i tolerancije te za aktivno i odgovorno sudjelovanje u demokratskom razvoju društva,

- osigurati učenicima stjecanje temeljnih (općeobrazovnih) i stručnih kompetencija, osposobiti ih za život i rad u promjenjivom društvenom-kulturnom kontekstu prema zahtjevima tržišnog gospodarstva, suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija, znanstvenih spoznaja i dostignuća,
- poticati i razvijati samostalnost, samopouzdanje, odgovornost i kreativnost,
- osposobiti učenike za cjeloživotno učenje“ (ZOOOSŠ, NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 16/12, 86/12, 94/13, 152/14, 7/17, 68/18, 98/19, 64/20, članak 4. stavak 1.).

Načela na kojima se temelji osnovno i srednje obrazovanje u Republici Hrvatskoj su:

- „obvezatnost osnovnog školovanja za sve učenike u Republici Hrvatskoj,
- jednakosti obrazovnih šansi za sve učenike prema njihovim sposobnostima,
- visoka kvaliteta obrazovanja i usavršavanja svih neposrednih nositelja odgojno-obrazovne djelatnosti – učitelja, nastavnika, stručnih suradnika, ravnatelja te ostalih radnika,
- autonomija planiranja i organizacije te sloboda pedagoškog i metodičkog rada,
- decentralizacija u smislu povećanja ovlaštenja i odgovornosti na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini te
- partnerstvu svih odgojno-obrazovnih čimbenika na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini“ (Antić, 2014: 208).

Državni pedagoški standard predstavlja poseban, jedinstveni dokument koji donosi Hrvatski sabor, na prijedlog Vlade Republike Hrvatske za sve tri razine odgojno obrazovnog sustava: predškolsku, osnovnoškolsku i srednjoškolsku razinu. Osim veličina matičnih i područnih škola, Državnim pedagoškim standardima definirani su: materijalni, kadrovski, tehnički, zdravstveni, informatički i svi drugi uvjeti koji su potrebni za optimalnu realizaciju nacionalnog kurikulumu i nastavnih planova i programa, u svrhu postizanja jednakih uvjeta poučavanja i učenja i cjelovitog razvitka obrazovnog sustava u Republici Hrvatskoj (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2022, url).

Mreža osnovnih škola predstavlja skup osnovnoškolskih ustanova (matičnih i područnih škola) koje obavljaju djelatnost osnovnog školstva na lokalnom i regionalnom području. Svrha donošenja mreže je omogućiti jednaku dostupnost obrazovanja na području cijele Republike Hrvatske, a to podrazumijeva mogućnost redovitog odgoja i obrazovanja u osnovnoj školi primjereno udaljenoj od mjesta stanovanja, uz uvjet prometne povezanosti koja ne ugrožava

sigurnost učenika (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Smjernice za izradu mreže školskih ustanova i programa odgoja i obrazovanja, 2019, url).

4. PRAVNI POLOŽAJ OSNOVNE ŠKOLE KAO JAVNE USTANOVE

Osnovne škole u Republici Hrvatskoj su javne ustanove, upisane u sudski registar ustanova te zajednički elektronski upisnik ustanova osnovnog i srednjeg školstva Ministarstva znanosti i obrazovanja. Obavljaju djelatnost osnovnog odgoja i obrazovanja djece i mladih pod uvjetima i na način propisan zakonom.

ZOOOSŠ zasebnom odredbom propisuje da se djelatnost osnovnog odgoja i obrazovanja obavlja kao javna služba (ZOOOSŠ, NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 16/12, 86/12, 94/13, 152/14, 7/17, 68/18, 98/19, 64/20, članak 3. stavak 1.).

4.1. Osnivanje i prestanak rada osnovne škole

Osim Zakona o ustanovama, kojim su na općenit način regulirana pitanja osnivanja, ustrojstva i prestanaka rada ustanova, detaljnije odredbe o postupku osnivanja školskih ustanova u djelatnosti odgoja i obrazovanja sadržane su u ZOOOSŠ-u, prema kojem osnivači osnovnih škola mogu biti:

1. „Republika Hrvatska,
2. jedinica lokalne samouprave – gradovi i općine,
3. jedinica područne (regionalne) samouprave – županije i
4. druga pravna ili fizička osoba“ (ZOOOSŠ, NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 16/12, 86/12, 94/13, 152/14, 7/17, 68/18, 98/19, 64/20, članak 90. stavak 2.).

Osnovna škola se osniva aktom o osnivanju koji pored uvjeta propisanih u članku 13. Zakona o ustanovama (NN 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19), mora sadržavati i odredbe o: „stručnim zaposlenicima potrebnim za izvođenje nastavnog programa; privremenom ravnatelju; općim aktima; osiguranju odgovarajućeg prostora, nastavnih sredstava i pomagala“ (ZOOOSŠ, NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 16/12, 86/12, 94/13, 152/14, 7/17, 68/18, 98/19, 64/20, članka 91.).

Prije donošenja odluke o osnivanju osnovne škole ili donošenja odluke o statusnoj promjeni, obveza osnivača je pribavljanje prethodnog pozitivnog mišljenja Ministarstva znanosti i obrazovanja o opravdanosti osnivanja osnovne škole. Osnovna škola može započeti s radom tek nakon izvršnosti rješenja o početku rada. Uvjeti potrebni za početak rada osnovne škole su: prostor i oprema, odgovarajući broj stručnih djelatnika, tehnički, zdravstveni i ekološki uvjeti. Na temelju rješenja o početku rada upisuje se u sudski registar ustanova pri

nadležnom trgovačkom sudu i u zajednički elektronički upisnik ustanova osnovnog i srednjeg školstva koji vodi Ministarstvo znanosti i obrazovanja (ZOOOSŠ, NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 16/12, 86/12, 94/13, 152/14, 7/17, 68/18, 98/19, 64/20, članka 90. – 93.).

Osnovna škola može u svom sastavu imati jednu ili više područnih škola ili područnih odjela. Područna škola nema svojstvo pravne osobe i obavlja djelatnost osnovnog školstva kao podružnica osnovne škole izvan njena sjedišta (Državni pedagoški standard osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja, NN 63/08, 90/10, članak 5. stavak 3. – 5.).

Osnovna škola prestaje s radom na temelju akta o prestanku rada i primjene odredbi Zakona o ustanovama koji se odnose na prestanak rada ustanove, ali ako prestaje s radom to mora biti po završetku školske godine. Ovdje treba naglasiti, da je prije prestanka rada osnovne ili područne škole, dužnost osnivača učenicima osigurati nastavak školovanja u drugoj školi pod jednakim uvjetima pod kojim su prethodno bili upisani (ZOOOSŠ, NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 16/12, 86/12, 94/13, 152/14, 7/17, 68/18, 98/19, 64/20, članak 95.).

4.2. Tijela upravljanja i rukovođenja osnovnom školom

Školski odbor ima položaj i ovlaštenja upravljačkog tijela, a ravnatelj je stručni i poslovodni voditelj (ZOOOSŠ, NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 16/12, 86/12, 94/13, 152/14, 7/17, 68/18, 98/19, 64/20, članak 118. i 125.). Djelokrug rada školskog odbora i ravnatelja osnovne škole detaljnije se opisuje u petom poglavlju ovog rada na primjeru Škole.

4.3. Stručna tijela i djelatnici u osnovnoj školi

Učiteljsko i razredno vijeće predstavljaju stručna tijela osnovne škole. Učitelji, stručni suradnici i ravnatelj čine učiteljsko vijeće, a razredno vijeće čine učitelji razredne nastave. Stručni voditelj razrednog vijeća i razrednog odjela je razrednik (ZOOOSŠ, NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 16/12, 86/12, 94/13, 152/14, 7/17, 68/18, 98/19, 64/20, članak. 124.). Pored navedenih vijeća, u osnovnoj školi djeluju vijeće roditelja i vijeće učenika.

Djelatnici u osnovnoj školi koji obavljaju odgojno-obrazovni, tj. nastavni rad su: učitelji razredne i predmetne nastave, učitelji edukatori i rehabilitatori i stručni suradnici (pedagog, logoped, knjižničar, psiholog) (ZOOOSŠ, NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 16/12, 86/12, 94/13, 152/14, 7/17, 68/18, 98/19, 64/20, članak 100. stavak 1.).

„Učitelji razredne i predmetne nastave izvode nastavu i druge oblike neposrednog odgojno-obrazovnog rada s učenicima te obavljaju razne poslove koji proizlaze iz naravi i opsega odgojno-obrazovnog rada. Stručni suradnici obavljaju neposredan odgojno-obrazovni rad s učenicima te stručno-razvojne i koordinacijske poslove“ (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2022, url).

Osnovna škola ima tajnika, a djelokrug rada tajnika propisuje ministar znanosti i obrazovanja, Pravilnikom o djelokrugu rada tajnika te administrativno-tehničkim i pomoćnim poslovima koji se obavljaju u osnovnoj školi (NN 40/14).

4.4. Korisnici usluga

Upisi djece u prvi razred osnovne škole provode se prema planu upisa. Plan upisa za svaku školsku godinu za svoje upisno područje, donosi upravno tijelo županije nadležno za poslove obrazovanja, odnosno Gradski ured Grada Zagreba nadležan poslove obrazovanja. (Ivanda: 2007: 26). Primjerice, u Požeško-slavonskoj županiji Plan upisa djece u prvi razred osnovne škole za svaku školsku godinu donosi Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i sport (Požeško-slavonska županija, Plan upisa djece u prvi razred osnovne škole za šk. god. 2022.-2023., url).

Upisi djece u prvi razred dijele se na: redovite i prijevremene upise. Redoviti upisi djece u prvi razred osnovne škole provode se za djecu koja su 1. travnja tekuće godine navršila 6 godina života i djecu koja su u prethodnoj godini oslobođena upisa, odnosno odgođen im je upis za jednu godinu. Prijevremeni upis je upis djece u prvi razred osnovne škole koja na dan 31. ožujka tekuće godine nemaju navršenih 6 godina života, a ostvarili su pravo na upis temeljem rješenja upravnog tijela županije nadležnog za poslove obrazovanja, odnosno Gradskog ureda Grada Zagreba nadležnog za poslove obrazovanja, donesenog na osnovi zahtjeva roditelja i prijedloga Stručnog povjerenstva za utvrđivanje psihofizičkog stanja djeteta (dalje u tekstu: Stručno povjerenstvo) (ZOOOSŠ, NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 16/12, 86/12, 94/13, 152/14, 7/17, 68/18, 98/19, 64/20, članak 19.).

Osnovno školovanje djece s teškoćama provodi se u osnovnim školama uz odgovarajuću primjenu redovitih i posebnih individualiziranih postupaka. Iznimno, za djecu s višestrukim poteškoćama u razvoju obvezno osnovno školovanje obavlja se u posebnim ustanovama odgoja i obrazovanja i njihovo školovanje može trajati do 21. godine života (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2022, url).

Osnovno školovanje darovitih učenika provodi se u osnovnim školama osiguravanjem dodatnog rada u skladu s njihovim sposobnostima, sklonostima i interesima. Ministar znanosti i obrazovanja propisuje Program za darovite učenike u osnovnim školama te način njihova uočavanja, školovanja, poticanja i praćenja. Ističe li se učenik svojim znanjem i sposobnostima te postiže nadprosječne rezultate, može u tijeku jedne školske godine završiti dva razreda te ostvaruje pravo završetka osnovne škole u vremenu kraćem od propisanog (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2022, url).

Dužnost osnivača osnovne škole je organiziranje prijevoza učenika razredne nastave (od prvog do četvrtog razreda) udaljenim najmanje tri kilometra od škole i za učenike predmetne nastave (od petog do osmog razreda) udaljenim najmanje pet kilometara od škole, a dužnost osnovne škole je organiziranje prehrane učenika za vrijeme boravka u školi u skladu s propisanim normativima koje donosi ministarstvo zdravstva (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2022, url).

Učenici osnovnih škola u Republici Hrvatskoj imaju pravo na besplatne udžbenike i radne bilježnice. Temeljem članka 14. Zakona o udžbenicima i drugim obrazovnim materijalima za osnovnu i srednju školu (NN 116/18) u državnom proračunu osiguravaju se sredstva za nabavu besplatnih udžbenika za obvezne i nastavne predmete učenicima svih osnovnih škola. Sredstva za nabavu dopunskih i pomoćnih nastavnih materijala kao što su naprimjer radne bilježnice, likovne mape i ostalo, školama na svom području, osigurava jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

4.5. Javne ovlasti osnovnih škola

Osnovne škole su pravne osobe s javnim ovlastima. ZOOOSŠ u članku 3. stavak 2. propisuje da osnovne škole kao javne ustanove na temelju javnih ovlasti obavljaju sljedeće poslove: upise u školu i ispise iz škole, organizaciju i izvođenje nastave i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada s učenicima, vrednovanje i ocjenjivanje učenika, izricanje pedagoških mjera, organizaciju predmetnih i razrednih ispita, izdavanje javnih isprava i drugih potvrda te upisivanje podataka o odgojno-obrazovnom radu u e-Maticu, zajednički elektronički upisnik ustanova. Za svaki od prethodno navedenih poslova, škole su obvezne voditi odgovarajuće evidencije. Nadalje, u članku 3. stavak 3. ZOOOSŠ-a propisano je: „ako osnovna škola u svezi s gore navedenim poslovima ili drugim poslovima koje na temelju zakona obavlja na osnovi javnih ovlasti odlučuje o pravu, obvezi ili pravnom interesu učenika, roditelja ili skrbnika učenika ili druge pravne ili fizičke osobe, dužna je postupati prema odredbama Zakona o općem

upravnom postupku, postupovnim odredbama ZOOOSŠ i ostalih propisa kojima se uređuje djelatnost koju obavlja“ (ZOOOSŠ, NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 16/12, 86/12, 94/13, 152/14, 7/17, 68/18, 98/19, 64/20).

4.6. Nadzor u osnovnim školama

U sustavu odgoja i obrazovanja nadzor na radom školskih ustanova može se podijeliti na: upravni nadzor, stručni nadzor, inspekcijski nadzor i financijski nadzor.

Upravni nadzor je nadzor nad zakonitošću rada i općih akata školske ustanove i obavlja ga nadležno upravno tijelo županije, odnosno Grada Zagreba, prema sjedištu osnovne škole. Ukoliko prilikom nadzora, nadležno upravno tijelo županije, utvrdi da je opći akt ili dio općeg akta protivan zakonu, zatražit će da se uskladi i to u roku od 30 dana. Ako školska ustanova to ne učini u zadanom roku, obustavit će ga od primjene i o tome izvijestiti Ministarstvo znanosti i obrazovanja s prijedlogom za poništenje, odnosno ukidanje općeg akta ili određenih odredbi. Ako se prilikom nadzora utvrde nedostaci i propusti u radu zatražit će otklanjanje nedostataka odnosno propusta i o tome izvijestiti Ministarstvo znanosti i obrazovanja. U svezi nedostataka uočenih u izvršavanju poslova na temelju javnih ovlasti poduzet će odgovarajuće mjere propisane Zakonom o sustavu državne uprave (ZOOOSŠ, NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 16/12, 86/12, 94/13, 152/14, 7/17, 68/18, 98/19, 64/20, članak 147.).

Stručno-pedagoški nadzor u školskim ustanovama obavlja Agencija za odgoj i obrazovanje, odnosno savjetnici i to izravnim stručno-pedagoškim uvidom u odgojno obrazovni rad ustanove, rad ravnatelja kao stručnog voditelja te rad učitelja i stručnih suradnika (Zakon o Agenciji za odgoj i obrazovanje, NN 85/06, članak 4. - 5.).

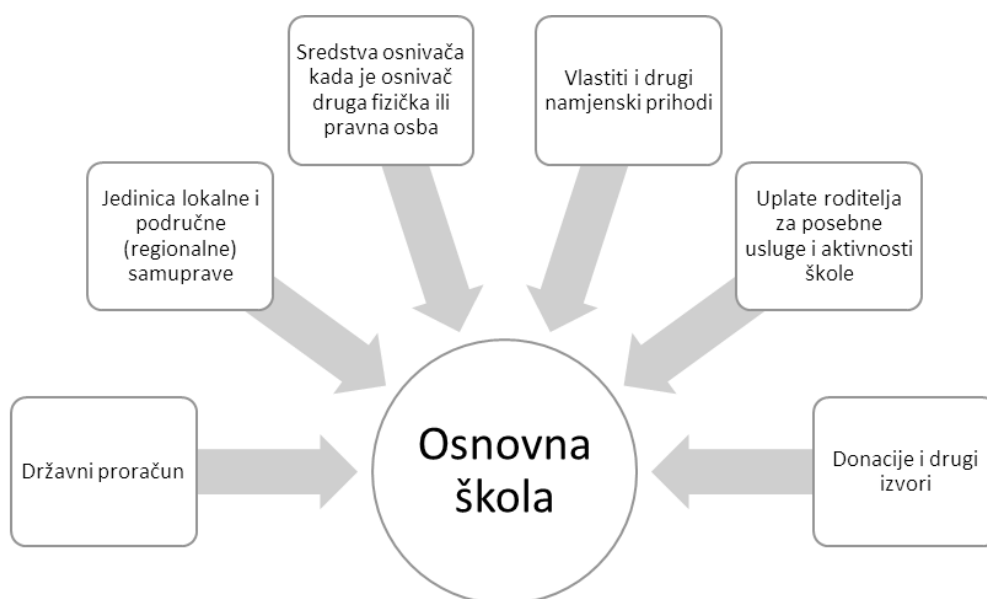
Inspekcijski nadzor u školskim ustanovama provodi prosvjetna inspekcija. Prosvjetni inspektori i viši prosvjetni inspektori provode nadzor (nad zakonitošću rada) vezan uz primjenu zakona i drugih propisa kojima se uređuje ustroj i način rada osnovnih škola i drugih ustanova u školskom sustavu. Nadalje, provode nadzor nad ostvarivanjem prava i obveza iz radnog odnosa, zasnivanje i prestanak radnog odnosa, nadzor vezan uz primjenu pravnih pravila iz kolektivnih ugovora i ostvarivanju prava, nadzor u rješavanju o pravima i pravnim interesima učenika i njihovih roditelja, javnosti rada ustanova te razmatraju razne prijave i izvješćuju podnositelje prijava o poduzetim mjerama. Prosvjetni inspektori imaju širok krug ovlasti, primjerice mogu predložiti razrješenje ravnatelja škole, narediti ili zabraniti otkaz radniku, narediti poništenje nezakonite učenikove ocijene, nezakonito izdane učeničke svjedodžbe ili

druge javne isprave (Zakon o prosvjetnoj inspekciji, NN 61/11, 16/12, 98/19, 52/21, članak 2. - 11.).

Financijski nadzor, odnosno kontrola financijskog poslovanja osnovne škole u nadležnosti je Ministarstva znanosti i obrazovanja. Kontrola i nadzor namjenskog trošenja sredstava osiguranih iz državnog proračuna u nadležnosti je Ministarstva znanosti i obrazovanja, a za sredstva osigurana iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugih izvora, nadzor i kontrola u nadležnosti je osnivača (ZOOOSŠ, NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 16/12, 86/12, 94/13, 152/14, 7/17, 68/18, 98/19, 64/20, članak 150.).

4.7. Financiranje osnovnih škola

Financiranje obavljanja djelatnosti osnovnog obrazovanja regulirano je ZOOOSŠ-a, koji u propisuje da se za financiranje javnih potreba u djelatnosti osnovnog obrazovanja, sredstva osiguravaju u državnom proračunu i proračunu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za one osnovne škole čiji je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Osim prethodno navedena dva osnovna izvora, osnovne škole financiraju se i sredstvima osnivača kada je osnivač druga pravna ili fizička osoba, prihodima koje ostvaruju od obavljanja vlastite djelatnosti i drugim namjenskim prihodima, uplatama roditelja za posebne usluge i aktivnosti škole, donacijama i drugim izvorima u skladu s zakonom.

Slika 1. Izvori financiranja osnovne škole

Izvor: Prilagođeno prema: ZOOOSŠ, NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 16/12, 86/12, 94/13, 152/14, 7/17, 68/18, 98/19, 64/20, članak 141.

U petom poglavlju ovog rada (5.4.), na praktičnom primjeru Škole detaljnije se opisuju izvori financiranja.

5. OSNOVNA ŠKOLA GRIGORA VITEZA POLJANA

Školsko područje Škole obuhvaća jugozapadno područje Grada Lipika u kojemu se nalaze naselja: Poljana, Antunovac, Ribnjaci, Marino Selo, Gaj, Brekinska, Brezine, Kukunjevac i Bujavica. Navedena naselja udaljena su od matične škole od 3 do 15 kilometara. U školskoj godini 2021./2022. školu pohađa 109 učenika raspoređenih u osam razrednih odjela (Osnovna škola Grigora Viteza Poljana, n.d., url).

Osnivač Škole je Požeško-slavonska županija, a sjedište se nalazi u Poljani. Škola je javna ustanova upisana u sudski registar ustanova pri Trgovačkom sudu u Slavonskom Brodu i u zajednički elektronski upisnik ustanova osnovnog i srednjeg školstva Ministarstva znanosti i obrazovanja. Obavlja djelatnost obveznog osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja djece i mladih kao javnu službu (Statut Osnovne škole Grigora Viteza, 2019, članak 2. - 12.).

Iz prvog primjera (Prilog 1.), Rješenja o upisu ustanove u sudski registar ustanova Trgovačkog suda u Slavonskom Brodu od 3. ožujaka 1997. vidljiv je način upisa Škole u sudski registar ustanova kod nadležnog trgovačkog suda. Podaci upisani u glavnu knjigu registra su: matični broj Škole, naziv i sjedište Škole, djelatnost, osnivači, osobe ovlaštene za zastupanje (podaci o ravnatelju), pravni oblik (ustanova), osnivački akt i datum usvajanja Statuta Škole.

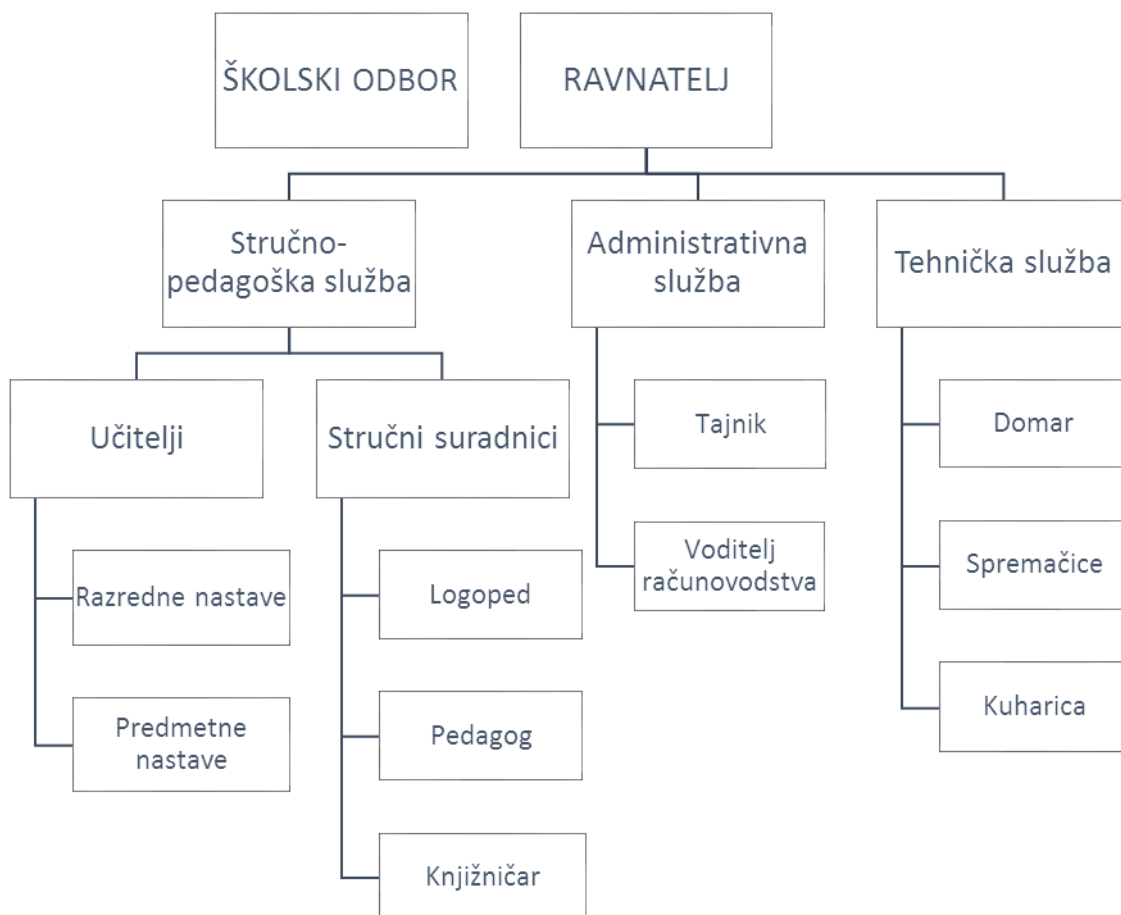
Na drugom primjeru (Priloga 2.), prikazana je Odluka Ministarstva prosvjete i športa od 20. veljače 2002. o prijenosu osnivačkih prava nad ustanovama osnovnog obrazovanja, odnosno za jedanaest osnovnih škola, na Požeško-slavonsku županiju, među kojima se nalazi i ova Škola. Temeljem navedene Odluke, podnesen je zahtjev Trgovačkom sudu u Slavonskom Brodu za upis promjene osnivača ustanove i zahtjev za upis promjene odredbi Statuta Škole koje su se odnosile na osnivača.

U sudski registar ustanova, osim prvog upisa, škola je obvezna upisati i sve ostale statusne promjene (naprimjer, imenovanje novog ravnatelja, svaku promjenu odredbi statuta, promjena naziva i sjedišta škole i drugo).

5.1. Ustrojstvo Škole

U Školi su ustrojene dvije službe: stručno-pedagoška i administrativno-tehnička. Stručno-pedagoška služba bazirana je na obavljanje poslova izvođenja nastavnog plana i programa i neposrednog odgojno-obrazovnog rada s učenicima te aktivnostima u skladu s potrebama i interesima učenika. Poslovi administrativne službe obuhvaćaju opće, pravne i

kadrovske poslove, vođenje i čuvanje pedagoške dokumentacije, računovodstveno-knjigovodstvene poslove dok održavanje opreme, priprema hrane za učenike, čišćenje objekta i okoliša Škole obavlja tehnička služba (Statut Osnovne škole Grigora Viteza Poljana, 2019, članak 25.). U nastavku slijedi prikaz organizacijske strukture Škole.

Slika 2. Organizacijska struktura Osnovne škole Grigora Viteza Poljana

Izvor: Prilagođeno prema: Godišnji plan i program rada za 2021./2022. URL: http://os-gviteza-poljana.skole.hr/os-gviteza/attachment/GPiP_2021.-2022..pdf., pristup: 23.05.2022.

Radna mjesta organizirana su na način da poslove rukovođenja obavlja ravnatelj, a odgojno-obrazovni rad obavljaju učitelji razredne i predmetne nastave te stručni suradnici (logoped, pedagog, knjižničar). Administrativne poslove obavlja tajnik, računovodstveno-financijske obavlja voditelj računovodstava te pomoćno-tehničke poslove obavljaju domar, kuharica i spremačice.

5.1.1. Školski odbor Škole

Školom upravlja Školski odbor. U svom sastavu ima sedam članova. Osnivač, Požeško-slavonska županija, imenuje i razrješava tri člana, Učiteljsko vijeće dva člana iz reda učitelja i stručnih suradnika, jednog člana, biraju i razrješuju dužnosti, radnici neposrednim i tajnim glasovanjem i jednog člana Vijeće roditelja iz reda roditelja učenika, ali uz uvjet da roditelj nije zaposlenik Škole. Članovima mandat počinje od dana konstituiranja Školskog odbora i traje četiri godine uz mogućnost ponovnog izbora (Statut Osnovne škole Grigora Viteza Poljana, 2019, članak 28. – 41.).

Školski odbor ima položaj i ovlaštenja upravljačkog tijela Škole te ima slijedeće ovlasti, a među važnijima su:

- „raspisuje natječaj za ravnatelja i imenuje ravnatelja Škole uz prethodnu suglasnost ministra znanosti i obrazovanja,
- razrješuje ravnatelja sukladno zakonskim odredbama i odredbama Statuta Škole,
- donosi statut uz prethodnu suglasnost osnivača i druge opće akte (pravilnike, poslovnike), na prijedlog ravnatelja,
- odlučuje o zahtjevima radnika za zaštitu prava iz radnih odnosa,
- daje prethodnu suglasnost u vezi zasnivanja radnog odnosa sukladno ZOOOSŠ-u,
- donosi školski kurikulum na prijedlog učiteljskog vijeća i ravnatelja,
- donosi godišnji plan i programa rada na prijedlog ravnatelja i nadzire njegovu izvršavanje,
- donosi financijski plan, polugodišnji i godišnji obračun na prijedlog ravnatelja,
- u drugom stupnju odlučuje o aktima koje Škola donosi na temelju javnih ovlasti ako zakonom, podzakonskim aktom ili statutom nije određeno drugo nadležno tijelo,
- daje osnivaču i ravnatelju prijedloge i mišljenja o pitanjima važnim za rad i sigurnost u školi te
- obavlja druge poslove utvrđene Statutom i drugim općim aktima Škole“ (Statut Osnovne škole Grigora Viteza Poljana, 2019, članak 58.).

5.1.2. Ravnatelj Škole

Ravnatelj je stručni i poslovodni voditelj koji predstavlja i zastupa Školu, organizira i vodi rad i njeno poslovanje. Ravnatelj Škole može biti osoba koja ispunjava nužne uvjete propisane člankom 60. Statuta Škole, a to su:

- a) „završen studij odgovarajuće vrste za rad na radnom mjestu učitelja, nastavnika ili stručnog suradnika u školskoj ustanovi u kojoj se imenuje za ravnatelja, a koji može

biti: sveučilišni diplomski studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij, stručni četverogodišnji studij za učitelje kojim se stječe 240 ECTS bodova,

- b) da nije pravomoćno osuđena za kaznena djela ili protiv koje nije pokrenut niti se vodi kazneni postupak zbog počinjenja djela iz članka 106. ZOOOSŠ-a,
- c) najmanje 8 godina radnog iskustva u školskim ili drugim ustanovama u sustavu obrazovanja ili u tijelima državne uprave nadležnim za obrazovanje, od čega najmanje 5 godina na odgojno-obrazovnim poslovima u školskim ustanovama“ (Statut Osnovne škole Grigora Viteza Poljana, 2019, članak 60.).

Ravnatelja na dužnost imenuje Školski odbor temeljem provedenog javnog natječaja i uz suglasnost ministra znanosti i obrazovanja. Procedura izbora i imenovanja ravnatelja propisana je u Statutu, članak 59. – 71. Ravnatelj je samostalan u radu, a osobno je odgovoran Školskom odboru i osnivaču. Mandat mu traje pet godina uz mogućnost reizbora

Ravnatelj je odgovoran je za zakonitost rada i stručni rad te ima širok krug različitih poslova koje obavlja, među važnijim su:

- „zastupa Školu u postupcima pred sudovima, upravnim i drugim državnim tijelima te pravnim osobama s javnim ovlastima te poduzima sve pravne radnje u ime i za račun Škole,
- izvršava odluke i zaključke osnivača, Školskog odbora i Učiteljskog vijeća,
- sudjeluje u radu Školskog odbora, bez prava odlučivanja,
- predlaže opće akte Školskom odboru,
- izvješćuje stručna tijela o nalazima i odlukama tijela, upravnog, inspekcijskog i stručnog nadzora,
- predlaže Školskom odboru financijski plan, polugodišnji i godišnji obračun,
- samostalno odlučuje o zasnivanju radnog odnosa kada je zbog obavljanja poslova koji ne trpe odgodu potrebno zaposliti osobu na vrijeme do 60 dana,
- poduzima zakonske mjere zbog neizvršenja poslova ili neispunjavanja drugih obveza iz radnog odnosa,
- posjećuje nastavu, analizira rada učitelja i stručnih suradnika te osigurava njihovo stručno osposobljavanje i usavršavanje,
- brine i odgovara za sigurnosti učenika, učitelja, stručnih suradnika i radnika,
- obavlja druge poslove navedene u Statutu Škole“ (Statut Osnovne škole Grigora Viteza Poljana, 2019, članak 72.).

Sukladno članku 156. Statuta Škole, ravnatelj je ovlašten i odgovoran za:

- „zakonitost, učinkovitost, svrhovitost i za ekonomično raspolaganje proračunskim sredstvima,
- planiranje i izvršavanje dijela proračuna,
- ustroj, zakonito i pravilno vođenje proračunskog računovodstva“ (Statut Osnovne škole Grigora Viteza, 2019).

Ravnatelj i Školski odbor odgovorni su za planiranje i realizaciju usvojenih planova i programa rada, a isto tako i za ostvarenje ukupne zadaće Škole, a osobito su odgovorni za uspostavljanje racionalne i učinkovite organizacije rada.

5.1.3. Stručna tijela Škole

Učiteljsko vijeće i Razredno vijeće predstavljaju stručna tijela u Školi. Učitelji, stručni suradnici (pedagog, logoped, knjižničar) i ravnatelj Škole čine Učiteljsko vijeće. Učiteljsko vijeće analizira i ocjenjuje odgojno-obrazovni rad, odlučuje o nagradama i pohvalama učenika i pedagoškim mjerama, skrbi o primjeni suvremenih oblika i metoda nastavnog rada s učenicima, predlaže školski kurikulum i obavlja sve druge poslove određene Statutom i drugim aktima Škole“ (Statut Osnovne škole Grigora Viteza Poljana, 2019, članak 86.).

Učitelji koji izvode nastavu u razrednom odjelu čine Razredno vijeće. Razredno vijeće „skrbi o odgoju i obrazovanju učenika u razrednim odjelu i ostvarivanju nastavnog plana i programa, surađuje s roditeljima i skrbnicima učenika i obavlja sve druge poslove određene Statutom i općim aktima Škole“ (Statut Osnovne škole Grigora Viteza Poljana, 2019, članak 87.).

5.1.4. Tajnik Škole

Djelokrug rada tajnika propisan je Pravilnikom o djelokrugu rada tajnika te administrativno-tehničkim i pomoćnim poslovima koji se obavljaju u osnovnoj školi (NN 40/14). Tajnik Škole obavlja normativno-pravne, kadrovske, opće i administrativne poslove, sudjeluje u pripremi sjednica i vodi dokumentaciju Školskog odbora, vodi propisane evidencije, obavlja poslove koji proizlaze iz raznih projekata, programa i aktivnosti koje se financiraju iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i sve druge poslove koji proizlaze iz Godišnjeg plana i programa rada škole i drugih propisa (Osnovna škola Grigora Viteza, Godišnji plan i program rada za 2021./2022., url).

5.2. Opći akti Škole

ZOOOSŠ ne sadržava zakonske odredbe o općim aktima osnovne škole, osim odredbe o sadržaju akta o osnivanju, stoga se na osnovne škole primjenjuju odredbe Zakona o ustanovama (NN 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19) te sukladno njemu svaka osnovna škola ima statut i druge opće akte kojima samostalno uređuje rad u obavljanju svoje djelatnosti. Donošenje statuta u nadležnosti je školskog odbora, kao upravljačkog tijela, ali uz uvjet da za statut postoji prethodna suglasnost osnivača.

Statut je opći pravni akt Škole i njime su uređena: statusna obilježja Škole (osnivač, naziv i sjedište, zastupanje, izgled pečata); unutarnje ustrojstvo; djelatnost; javne ovlasti; upravljanje školom (konstituiranje, sastav i djelokrug rada Školskog odbora); rukovođenje školom (način izbora i imenovanje ravnatelja, ovlasti, mandat, opoziv); rad stručnih tijela (djelokrug rada učiteljskog i razrednog vijeća); radnici i zasnivanje radnog odnosa; prava i obveze učenika; prava i dužnosti roditelja i skrbnika učenika; javnost rada i poslovna tajna; zaštita okoliša škole; imovina i financijsko poslovanje; opći i pojedinačni akti te sva druga pitanja od značaja za djelatnost i poslovanje Škole (Statut Osnovne škole Grigora Viteza, 2019, članak 1.- 172.).

Pored Statuta, Škola ima i druge opće akte temeljem kojih regulira ostala važna pitanja u svom radu, s to su: Pravilnik o načinu i postupku zapošljavanja, Pravilnik o radu, Pravilnik o zaštiti na radu, Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada, Pravilnik o radu školske knjižnice, Pravilnik o zaštiti i obradi arhivskog i registraturnog gradiva, Pravilnik o promicanju spoznaje o štetnosti uporabe duhanskih proizvoda za zdravlje, Kućni red škole, Poslovnik o radu kolegijalnih tijela i Etički kodeks neposrednih nositelja odgojno-obrazovne djelatnosti (Statut Osnovne škole Grigora Viteza Poljana, 2019, članak 161.).

Prijedlozi za donošenje općih akata ili izmjena i dopuna podnose se ravnatelju. Prijedloge mogu dati članovi Školskog odbora, stručna tijela, Vijeće učenika i Vijeće roditelja prema prirodi akta. Navedeni akti stupaju na snagu i primjenjuju se osmog dana od dana objavljivanja na oglasnoj ploči Škole, osim ako aktom nije određen neki drugi rok njegova stupanja na snagu (Statut Osnovne škole Grigora Viteza Poljana, 2019, članak 162. - 164.).

Kada je riječ o pojedinačnim aktima kojima se odlučuje se o pojedinim pravima i obvezama učenika i radnika, njihovo donošenje je u nadležnosti ravnatelja i školskih vijeća (učiteljsko, razredno, vijeće učenika i vijeće roditelja) (Statut Osnovne škole Grigora Viteza Poljana, 2019, članak 165.).

5.3. Javne ovlasti Škole

Škola je pravna osoba s javnim ovlastima. U skladu sa člankom 12. Statuta Škole, na temelju zakonski dodijeljenih javnih ovlasti, Škola u okvirima svoje djelatnosti obavlja sljedeće poslove: „upise i ispise iz škole s vođenjem odgovarajuće evidencije i dokumentacije; organizaciju i izvođenje nastave i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada s učenicima i vođenje odgovarajućih evidencija; vrednovanje i ocjenjivanje učenika i vođenje odgovarajućih evidencija o tome; vođenje evidencija o učeničkim postignućima; izricanje i provođenje pedagoških mjera i vođenje evidencija o tim mjerama; organiziranje predmetnih i razrednih ispita i vođenje evidencije o njima; izdavanje javnih isprava (svjedodžbe, prijepisi ili duplikati svjedodžbi); izdavanje raznih potvrda (primjerice, potvrda o upisu u školu, potvrda o pohađanju škole) te upisivanje podataka o odgojno-obrazovnom radu u e-Maticu – zajednički elektronički upisnik ustanova. Škola je dužna pri obavljanju poslova i u odlučivanju o pravima, obvezama ili pravnim interesima učenika, roditelja ili skrbnika učenika ili drugih fizičkih ili pravnih osoba, postupati prema odredbama Zakona o općem upravnom postupku, postupovnim odredbama ZOOOSŠ-a i ostalih propisa kojima se uređuje djelatnost osnovnog školstva“ (Statut Osnovne škole Grigora Viteza Poljana, 2019, članak 12.).

5.4. Financiranje Škole

Kako je već prethodno bilo rečeno za one osnovne škole čiji je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sredstva za rad osiguravaju se u državnom proračunu i proračunu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te se mogu financirati i iz vlastitih i namjenskih sredstava, uplata roditelja i donacija. Ova Škola ima četiri izvora financiranja, odnosno sredstva za njen rad osiguravaju se iz Državnog proračuna, proračuna Požeško-slavonske županije, proračuna Grada Lipika i uplata roditelja.

U Tablici 1. slijedi pojednostavljen prikaz izvora financiranja Škole i planirani prihodi za 2022.

Tablica 1. Izvori financiranja Osnovne Škole Grigora Viteza Poljana

IZVORI FINANCIRANJA		Plan prihoda za 2022.	Udio u ukupnim prihodima
VRSTA PRIHODA	IZVOR PRIHODA	Iznos	%
Pomoći proračunskim korisnicima iz proračuna koji im nije nadležan	Državni proračun	3.200.863,00	89,37
Prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti proračunskih korisnika	Proračun Požeško-slavonske županije	215.000,00	6,00
Pomoći iz nadležnog proračuna temeljem prijenosa EU sredstava	Proračun Požeško-slavonske županije	61.750,00	1,72
Pomoći iz gradskog proračuna	Proračun Grada Lipika	54.000,00	1,51
Prihodi za posebne namjene	Uplate roditelja	50.000,00	1,40
SVEUKUPNO		3.581.613,00	100,00

Izvor: Prilagođeno prema: osobni uvid u stavke Plana prihoda za 2022. Osnovne škole Grigora Viteza Poljana, pristup dana 01.06.2022.

Iz prethodne tablice je vidljivo kako najveći izvor prihoda čine pomoći iz Državnog proračuna (89,37%), a slijede ih prihodi iz proračuna Požeško-slavonske županije tzv. decentralizirana sredstva (6%) i pomoći temeljem prijenosa EU sredstava (1,72%), zatim pomoći odnosno prihodi iz proračuna Grada Lipika (1,51%) i prihodi od uplata roditelja (1,40%).

Pomoći odnosno prihodi iz Državnog proračuna, namijenjeni su za financiranje: bruto plaća zaposlenika (za redovan, prekovremeni rad i posebne uvjete rada); plaća po sudskim presudama; materijalnih prava temeljem kolektivnih ugovora (otpremnine, jubilarne nagrade, regres za godišnji odmor, dar djeci, dar za novorođenče, pomoć u slučaju smrti člana obitelji, božićnica, invalidnost, plaćeni dopust i drugo); naknada za prijevoz radnika s posla i na posao (neoporezivi i oporezivi prijevoz); opremanja školske knjižnice (nabava lektire) i nabave udžbenika.

Prihodi iz nadležnog proračuna, odnosno proračuna Požeško-slavonske županije (decentralizirana sredstva) namijenjeni su za financiranje: naknada troškova zaposlenima (troškovi službenih putovanja, stručnih usavršavanja); rashoda za materijal i energiju (za uredski materijal, literaturu, materijal i sredstva za čišćenje i održavanje, električnu energiju, plin, materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje građevinskih objekata, postrojenja i opreme, sitni inventar, radna i zaštitna odjeća i obuća i drugo); rashoda za usluge (telefona, poštarina, usluge tekućeg i investicijskog održavanja građevinskih objekata postrojenja i opreme, opskrbe vodom, odvoza smeća, deratizacije i dezinsekcije, obvezni i preventivni

pregledi zaposlenika, računalne usluge) i ostalih rashoda poslovanja (reprezentacija, tuzemne članarine, pristojbe i naknade).

Pomoći iz proračuna Požeško-slavonske temeljem prijenosa EU sredstava predstavljaju prihode za financiranje projekata. U sklopu projekta „Obrazujmo se zajedno – faza V“, za financiranje bruto plaća i naknada za prijevoz pomoćnika u nastavi, zatim za projekt „Obrok za 5 – faza VI“, kojim se osigurava besplatna prehrana u školskoj kuhinji za djecu koja žive u siromaštvu ili su u riziku od siromaštva i projekt „Školska shema“, financiranje nabave besplatnih obroka voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda za sve učenike Škole.

Pomoći odnosno prihodi iz proračuna Grada Lipika namijenjeni su za financiranje nabave radnih bilježnica, mapa i tisak školskog časopisa „Žubor“. Također, Grad Lipik sufinancira program „Škola u prirodi“, višednevne terenske nastave za učenike četvrtih razreda Škole.

Prihodi za posebne namjene predstavljaju prihode od uplata roditelja za sufinanciranje školske prehrane i namijenjeni su za nabavu namirnica potrebnih za pripremu obroka u školskoj kuhinji.

Škola nema vlastitih prihoda, kao naprimjer druge osnovne škole koje imaju sportske dvorane ili stanove u svom vlasništvu, te ostvaruju prihode od najma koji se smatraju vlastitim приходima.

5.5. Javnost rada

U članku 149. Statuta Škola određeno je da je rad Škole i njenih tijela javan, a to znači da je Škola obvezna o svom radu pravodobno i istinito izvještavati javnost. Javnost rada ostvaruje se redovitim izvješćivanjem radnika Škole, učenika i roditelja, podnošenjem financijskih izvješća nadležnim institucijama, podnošenjem izvješća nadležnim tijelima i osnivaču o rezultatima odgojno-obrazovnog rada, objavljivanjem financijskih izvješća, općih akata i raznih obavijesti na mrežnim stranicama Škole (Statut Osnovne škole Grigora Viteza, 2019, članak 149.).

6. ZAKLJUČAK

U hrvatskom zakonodavstvu, pravni režim ustanova uređen je Zakonom o ustanovama i nizom posebnih zakona. Zakon o ustanovama predstavlja temeljni zakon kojim je na opći način regulirano osnivanje i djelovanje ustanova bez obzira na djelatnost koju obavljaju, a sadrži i posebne odredbe kojima se uređuje pravni status javnih ustanova. Posebnim zakonima uređuje se ustrojstvo i funkcioniranje ustanova u pojedinim djelatnostima (odgoja, obrazovanja, zdravstva i druge). Odredbe posebnih zakona i drugih propisa kojima se reguliraju pojedine djelatnosti, imaju prvenstvo u primjeni u odnosu na opći propis, a to znači da za ona pitanja koja nisu regulirana posebnim propisima primjenjivat će se norme općeg propisa.

Javne ustanove se osnivaju radi trajnog obavljanja određenih društvenih djelatnosti, a koje su od posebnog javnog interesa unutar nekog društva. Pravne su osobe koje svoju djelatnost, obavljaju kao javnu službu. Koja se djelatnost obavlja kao javna služba određuje se posebnim zakonima. Dakle, kod javnih ustanova bitan je sadržaj određene djelatnosti koja se obavlja kao javna služba. Pravnu osobnost javne ustanove stječu upisom u sudski registar, a gube brisanjem iz njega. Javne ustanove osnivaju javnopravna tijela, te im se mogu dodijeliti javne ovlasti što onda određuje njihov pravni režim. Primarni cilj osnivanja javnih ustanova nije namjera stjecanja dobiti, već zadovoljavanje općeg javnog interesa.

Djelatnost osnovnog obrazovanja djece i mladih od posebnog je društvenog interesa za Republiku Hrvatsku i obavljaju je osnovne škole. Osnovnoškolski odgoj i obrazovanje pruža djeci odnosno učenicima stjecanje temeljnih znanja, vještina, stavova i vrijednosti potrebnih za život i daljnje školovanje te stjecanje spoznaje o njihovom društvenom i ekonomskom okruženju. Ono također uključuje osposobljavanje djece za cjeloživotno učenje i odgovorno sudjelovanje u životu zajednice.

Osnovna škola se osniva aktom o osnivanju sukladno odredbama ZOOOSŠ-a i Zakona o ustanovama kojeg donosi osnivač, a prestaje s radom na temelju akta o prestanku rada. Ovdje treba naglasiti, da je prije prestanka rada škole, dužnost osnivača učenicima osigurati nastavak školovanja u drugoj školi pod jednakim uvjetima pod kojim su prethodno bili upisani.

Što se tiče nadzora u osnovnim školama, može se zaključiti da postoje četiri vrste nadzora: upravni, stručni, inspeksijski i financijski, a obavljaju ga stručna tijela utvrđena zakonom.

Proučavanjem načina financiranja osnovnih škola moguće je uočiti, da one ne ostvaruju dovoljno vlastitih prihoda iz kojih bi mogle samostalno financirati svoj rad. Financijska

sredstva za njihov rad osiguravaju se iz državnog proračunu, proračuna županija i gradova, a manjim dijelom se financiraju iz vlastitih prihoda, od uplata roditelja i donacija. Sva dobivena sredstva moraju se namjenski upotrijebiti. Unazad nekoliko godina pojačana je kontrola nad financijskim poslovanjem većine osnovnih škola u Republici Hrvatskoj i to način da poslovanje obavljaju kroz županijske riznice.

U praktičnom dijelu rada, dan je prikaz osnovnoškolske javne ustanove koja djelatnost odgoja i obrazovanja obavlja kao javnu službu. Osnovna škola Grigora Viteza Poljana je pravna osoba upisana u sudski registar ustanova kod Trgovačkog suda u Slavonskom Brodu. Školom upravlja školski odbor, a ravnatelj je stručni i poslovodni voditelj. Stručna tijela su učiteljsko i razredno vijeće. Na temelju javnih ovlasti Škola obavlja niz različitih poslova kao što su naprimjer, upisi i ispisi djece u školu, vođenja propisanih evidencija, izricanje pedagoških mjera, izdavanja raznih potvrda i javnih isprava. Škola nema vlastitih prihoda za rad, te da bi mogla obavljati djelatnost za koju je osnovana, sredstva za njen rad osiguravaju se iz: državnog proračuna, proračuna Požeško-slavonske županije, proračuna Grada Lipika i uplata roditelja za sufinanciranje školske prehrane.

7. LITERATURA

1. Antić, T. (2014) *Ustrojstvo i djelokrug javnog sektora*. Rijeka: Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci.
2. Bakota, B. i Romić, D. (2013): *Organizacija i metode rada u upravi*, Vukovar: Veleučilište Lavoslav Ružička u Vukovaru, Pravni fakultet Osijek.
3. Borković, I. (2002) *Upravno pravo*, VII. Izmijenjeno i dopunjeno izdanje. Zagreb: Narodne novine d.d.
4. Državni pedagoški standard osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja. (NN 63/08, 90/10)
5. Ivanda, S. (2007) *Ustrojstvo i djelovanje javnog sektora*, Posebni dio. Osijek: Pravni fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.
6. Ivanda, S. (2008) *Javne ustanove*. Osijek: Pravni fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.
7. Ivanda, S. (2009) *Ustrojstvo i djelovanje javnog sektora*, Opći dio. Osijek: Pravni fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.
8. Krbek, I. (1960) *Pravo javne uprave FNRJ*, Zagreb: Birotehnički izdavački zavod.
9. Marinac, A., Vulić, Z., Uršić, D. (2020): *Pravni režim javnih ustanova s osvrtom na županijske uprave za ceste*, Proceedings 7th International Conference “Vallis Aurea: Focus on Research & Innovation“, Pozega – Viena, str. 373.-381.
10. Ministarstvo znanosti i obrazovanja. Smjernice za izradu mreže školskih ustanova i programa odgoja i obrazovanja, 2019. URL: <https://mzo.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/PristupInformacijama/eSavjetovanja-2019//Smjernice%20za%20izradu%20mre%C5%BEE%20%C5%A1kolskih%20ustanova%20i%20programa%20odgoja%20i%20obrazovanja%20-%20e-Savjetovanje%2023-4-2019.pdf> [pristup: 12.05.2022]
11. Ministarstvo znanosti i obrazovanja. URL: <https://mzo.gov.hr/istaknute-teme/odgoj-i-obrazovanje/osnovnoskolski-odgoj-i-obrazovanje/129> [pristup: 18.04.2022.]
12. Ministarstvo znanosti i obrazovanja. URL: <https://mzo.gov.hr/istaknute-teme/odgoj-i-obrazovanje/posebne-mogucnosti-u-sustavu-odgoja-i-obrazovanja/posebne-mogucnosti-u-sustavu-osnovnoskolskog-odgoja-i-obrazovanja/1018> [pristup: 24.04.2022]
13. Ministarstvo znanosti i obrazovanja. URL: <https://mzo.gov.hr/istaknute-teme/odgoj-i-obrazovanje/djelatnost-odgoja-i-obrazovanja/radnici-u-odgojno-obrazovnim->

ustanovama/radnici-u-osnovnim-srednjim-i-umjetnickim-skolama-te-ucenickim-domovima/974 [pristup: 28.04.2022.]

14. Ministarstvo znanosti i obrazovanja. URL: <https://mzo.gov.hr/istaknute-teme/odgoj-i-obrazovanje/djelatnost-odgoja-i-obrazovanja/124> [pristup: 10.05.2022]
15. Ministarstvo znanosti i obrazovanja. URL: <https://mzo.gov.hr/vijesti/prehrana-i-prijevoz-ucenika/2037> [pristup: 20.04.2022.]
16. Osnovna škola Grigora Viteza Poljana, Godišnji plan i program rada za 2021./2022. URL: http://os-gviteza-poljana.skole.hr/os-gviteza/attachment/GPiP_2021.-2022..pdf. [pristup: 23.05.2022,]
17. Osnovna škola Grigora Viteza Poljana. URL: <http://os-gviteza-poljana.skole.hr/skola> [pristup:20.05.2022.]
18. Požeško-slavonska županija, Plan upisa djece u prvi razred osnovne škole za šk. god. 2022.-2023., URL: <https://www.pszupanija.hr/dokumenti/category/209-odsjek-za-obrazovanje-kulturu-sport-i-tehnicku-kulturu.html> [pristup: 02.05.2022]
19. Ustav Republike Hrvatske. (NN 85/10 - pročišćeni tekst, 05/14)
20. Zakon o Agenciji za odgoj i obrazovanje. (NN 85/06)
21. Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi. (NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 16/12, 86/12, 94/13, 152/14, 7/17, 68/18, 98/19, 64/20)
22. Zakon o prosvjetnoj inspekciji. (NN 61/11, 16/12, 98/19, 52/21)
23. Zakon o udžbenicima i drugim obrazovnim materijalima za osnovnu i srednju školu. (NN 116/18)
24. Zakon o ustanovama. (NN 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19)
25. Statut Osnovne škole Grigora Viteza Poljana, 2019.

8. POPIS SLIKA I TABLICA

Slike:

1. Slika 1. Izvori financiranja osnovne škole, str. 16
2. Slika 2. Organizacijska struktura Osnovne škole Grigora Viteza Poljana, str. 19

Tablice:

1. Tablica 1. Izvori financiranja Osnovne Škole Grigora Viteza Poljana, str. 25

POPIS KRATICA

ZOOOSŠ - Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi

NN – Narodne novine

EU – Europska unija

POPIS PRILOGA

1. Prilog 1. Rješenje Trgovačkog suda u Slavonskom Brodu od 3. ožujka 1997. o upisu ustanove u sudski registar i Podaci za upis u glavnu knjigu sudskog registra (prilog uz rješenje), str. 34 - 35.
2. Prilog 2. Odluka Ministarstva prosvjete i športa od 20. veljače 2002. o prijenosu osnivačkih prava nad ustanovama osnovnog obrazovanja na Požeško-slavonsku-županiju, str. 36.
3. Prilog 3. Rješenje trgovačkog suda u Slavonskom Brodu od 01. srpnja 2002. o upisu promjene osnivača ustanove u registar ustanova i Podaci o za upis u glavnu knjigu sudskog registra (prilog uz rješenje), str. 37 - 38.

11.03.1997

REPUBLIKA HRVATSKA
TRGOVAČKI SUD U SLAVONSKOM BRODU Tt-96/139-2 MBS:050016883

R J E Š E N J E

Trgovački sud u Slavonskom Brodu, po sucu toga suda Vesna Vukelić, u registarskom predmetu upisa ustanove po službenoj dužnosti prema Zakonu o sudskom registru, po prijedlogu predlagatelja OSNOVNA ŠKOLA GRIGOR VITEZ POLJANA, Poljana, Antunovačka 29, dana 03.03.1997.

r i j e š i o j e

u sudski registar kod ovoga suda upisati:

upis ustanove u sudski registar prema Zakonu o sudskom registru

pod tvrtkom/nazivom OSNOVNA ŠKOLA GRIGORA VITEZA POLJANA, sa sjedištem u Poljana, Antunovačka 29, u registarski uložak s matičnim brojem subjekta upisa (MBS) 050016883, prema podacima utvrđenim u prilogu ovoga rješenja (*Podaci za upis u sudski registar"), koji je njegov sastavni dio.

TRGOVAČKI SUD U SLAVONSKOM BRODU
u Slavonskom Brodu, 3. ožujka 1997. godine

S U D A C
Vesna Vukelić

Uputa o pravnom sredstvu:

Pravo na žalbu protiv ovog rješenja ima sudionik ili druga osoba koja za to ima pravni interes. Žalba se podnosi u roku od 8 (osam) dana Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske u dva primjerka, putem prvostupanjskog suda. Predlagatelj nema pravo žalbe.

TRGOVAČKI SUD U SLAVONSKOM
BRODU
Tt-96/139-2

MBS: 050016883

Datum: 17.04.96.

PODACI ZA UPIS U GLAVNU KNJIGU
SUDSKOG REGISTRA
(prilog uz rješenje)

Pod brojem upisa 1 za tvrtku OSNOVNA ŠKOLA GRIGORA VITEZA
POLJANA upisuje se:

=====

SUBJEKT UPISA

TVRTKA/NAZIV:

OSNOVNA ŠKOLA GRIGORA VITEZA POLJANA

SJEDIŠTE:

Poljana, Antunovačka 29

PREDMET POSLOVANJA - DJELATNOSTI:

80.10.2-Osnovnoškolsko obrazovanje
80.42 -Obrazovanje odraslih i ostalo obrazov., d.n.

ČLANOVI DRUŠTVA / OSNIVAČI:

Republika Hrvatska, Ministarstvo prosvjete i športa,
Zagreb-Medveščak, Trg Burze 6
osnivač

ČLANOVI UPRAVE / LIKVIDATORI:

Pakrac, Braće Šakića bb
ravnatelj
zastupa ustanovu bez ograničenja do iznosa od
100.000,00 Kn, a preko tog iznosa uz
prethodnu odluku školskog odbora

PRAVNI ODNOSI:

Pravni oblik:
ustanova

Osnivački akt:

Republika Hrvatska osnivačem i vlasnikom škole
postala je temeljem članka 78 Zakona o ustanovama (NN
76/93)

Statut:

Statut usvojen dana 20.12.1995.godine.

U Slavonskom Brodu, 3. ožujak
1997.

Izvor: Osobni uvid u arhivu Osnovne škole Grigora Viteza Poljana, dana 24.05.2022.

Prilog.2.

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO PROSVJETE I ŠPORTA

KLASA: 602-02/02-01/158
URBROJ: 532/1-02-1
Zagreb, 20. veljače 2002.

REPUBLIKA HRVATSKA
Osnovna škola »GRIGOR VITEZ«
PAKRAČKA POLJANA
OPĆINA PAKRAC

25. 02. '02.	
602-02/02-01/10	Čvr. tad.
Urudžbeni broj	Pril. Vrij.
2162-11-02-01-1	

Na temelju članka 105.b Zakona o osnovnom školstvu (Narodne novine, broj 59/90., 27/93., 7/96., 59/2001. i 114/2001.) i točke I. Odluke Vlade Republike Hrvatske (Klasa: 602-02/01-01/01, Urbroj: 5030108-02-1, od 24. siječnja 2002. godine) Ministarstvo prosvjete i športa donosi sljedeću

ODLUKU

I.

Na Požeško-slavonsku županiju prenose se osnivačka prava nad sljedećim ustanovama osnovnog obrazovanja:

1. OŠ braće Radić, Pakrac, Bolnička 55
2. OŠ Dragutina Lermana, Brestovac, Požeška 45
3. OŠ Stjepana Radića, Čaglin, Vladimira Nazora 3
4. OŠ Mladost, Jakšić, Kolodvorska 2
5. OŠ Vilima Korajca, Kaptol, Školska 12
6. OŠ Zdenka Turkovića, Kutjevo, Republike Hrvatske 26
7. OŠ Kaje Adžiča-Pleterničanina, Pleternica, Školska b.b.
8. OŠ Ivan Goran Kovačić, Velika, Josipa bana Jelačića 23
9. OŠ Vladimir Nazor, Trenkovo, Mlinska 3
10. OŠ Lipik, Lipik, Školska 25
11. OŠ Grigora Viteza, Poljana, Antunovačka 29

II.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od 1. siječnja 2002. godine.

MINISTAR
Vladimir Strugar
dr. sc. Vladimir Strugar

Izvor: Osobni uvid u arhivu Osnovne škole Grigora Viteza Poljana, dana 24.05.2022.

Prilog 3.

REPUBLIKA HRVATSKA
TRGOVAČKI SUD U SLAVONSKOM BRODU

Tt-02/649-2 MBS:050016883

R J E Š E N J E

Trgovački sud u Slavonskom Brodu, po sucu toga suda Vesna Vukelić, u registarskom predmetu upisa promjene osnivača ustanove, promjene odredbi statuta, po prijedlogu predlagatelja OSNOVNA ŠKOLA GRIGORA VITEZA POLJANA, Poljana, Antunovačka 29, dana 03.07.2002.

r i j e š i o j e

u sudski registar kod ovoga suda upisati:

- promjenu osnivača ustanove i
- promjenu odredbi Statuta ustanove

pod tvrtkom/nazivom OSNOVNA ŠKOLA GRIGORA VITEZA POLJANA, sa sjedištem u Poljana, Antunovačka 29, u registarski uložak s matičnim brojem subjekta upisa (MBS) 050016883, prema podacima utvrđenim u prilogu ovoga rješenja ("Podaci za upis u sudski registar"), koji je njegov sastavni dio.

TRGOVAČKI SUD U SLAVONSKOM BRODU

U Slavonskom Brodu, 3. srpnja 2002. godine

S U D A C

Vesna Vukelić

Uputa o pravnom sredstvu:

Pravo na žalbu protiv ovog rješenja ima sudionik ili druga osoba koja za to ima pravni interes. Žalba se podnosi u roku od 8 (osam) dana Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske u dva primjerka, putem prvostupanjskog suda. Predlagatelj nema pravo žalbe.

TRGOVAČKI SUD U SLAVONSKOM BRODU
Tt-02/649-2

MBS: 050016883
Datum: 05.06.2002

PODACI ZA UPIS U GLAVNU KNJIGU
SUDSKOG REGISTRA
(prilog uz rješenje)

Pod brojem upisa 2 za tvrtku OSNOVNA ŠKOLA GRIGORA VITEZA
POLJANA upisuje se:

=====

SUBJEKT UPISA

ČLANOVI DRUŠTVA / OSNIVAČI:

- # Republika Hrvatska, Ministarstvo prosvjete i športa,
Zagreb, Trg Burze 6
osnivač
Požeško-slavonska županija, ,
Požega, županijska 7
osnivač

PRAVNI ODNOSI:

Osnivački akt:

Odlukom Ministarstva prosvjete i športa RH br.
KLASA: 602-02/02-01/158, URBROJ: 532/1-02-1 od 20.
veljače 2002. godine, na Požeško-slavonsku županiju
prenose se osnivačka prava nad ustanovom OSNOVNA
ŠKOLA GRIGORA VITEZA POLJANA.

Statut:

Odlukom školskog odbora od 05. rujna 2001. godine,
Klasa: 012-03/01-01/01, Ur. broj: 2162-11-01-01-1,
donesen Statut škole.
Odlukom školskog odbora od 23. travnja 2002.
godine, Klasa: 012-03/02-01/02, Ur. broj:
2162-11-02-01-1, izmjenjen čl. 3. Statuta -
promjenjen osnivač ustanove,
Prečišćeni tekst oba Statuta dostavljen sudskom
registru.

OSTALI PODACI:

Odlukom Ministarstva prosvjete i športa RH br.
KLASA: 602-02/02-01/158, URBOJ: 532/1-02-1 od 20.
veljače 2002. godine, na Požeško-slavonsku županiju
prenose se osnivačka prava nad ustanovom OSNOVNA
ŠKOLA GRIGORA VITEZA POLJANA.

Napomena: Podaci označeni s "#" prestali su važiti.

U Slavonskom Brodu, 3. srpanj 2002.

S U D A C
Vesna Vukelić

D002, 2002-07-03 11:36:48

Stranica: 1

IZJAVA O AUTORSTVU RADA

Ja, **Đurđica Chadjim**, pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor završnog/diplomskog rada pod **naslovom Pravni položaj osnovne škole kao javne ustanove** te da u navedenom radu nisu na nedozvoljen način korišteni dijelovi tuđih radova.

U Požegi, 01.07.2022. godine

Đurđica Chadjim
